

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บริษัท ศรีนทิพย์ อินเตอร์แพค จำกัด
๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ บริษัท ศรีนทิพย์ อินเตอร์แพค จำกัด ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวน
เขตต์ ประธานมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคณะวิทยากรของมูลนิธิฯ
ได้รับเชิญจากคุณชื่นทิพย์ ไกรเดชชัยกิตติ และครอบครัว เพื่อไปสนทนาธรรมที่ บริษัท
ศรีนทิพย์ อินเตอร์แพค จำกัด เลขที่ ๑๔/๒๔ หมู่ ๕ ถนนเทิดพระเกียรติ ตำบลเสาธงหิน
อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ขออนุญาตนำความสนทนารวมบางตอนมาฝากทุก ๆ ท่านที่ไม่มีโอกาสได้ไป
ร่วมสนทนารวม เพื่อพิจารณาเช่นเคย ดังนี้ครับ

อ.ธิดารัตน์ :

กราบท่านอาจารย์ค่ะ ผู้ที่ศึกษา ก่อนที่จะสามารถเข้าใจ
ลักษณะของอกุศลธรรมแต่ละประเภท ก็เหมือนกับมี
ความเป็นเรา ที่จะต้องต่อสู้กับอกุศลอะไรอย่างนี้อยู่
เรื่อย ๆ เพราะฉะนั้น การเรียนธรรมะหรือปริยัติ จะเกื้อกูล
ให้ปฏิบัติถูกต้องได้อย่างไรคะ?

ท่านอาจารย์ :

ถ้าไม่มีปัญญาเลย ก็ปฏิบัติไม่ได้ ใช่ไหม? เพราะปฏิบัติหมายความว่าถึง ปัญญา ที่สามารถรู้ความจริงของสิ่งที่กำลังมี เดียวนี้ จากการที่ได้ฟัง ถ้าไม่ได้ฟังเลย ก็ไม่รู้ว่าปัญญารู้อะไร? แต่พอได้ฟัง ก็รู้ว่า ปัญญา ความเข้าใจถูกต้อง ต้องเป็นความเข้าใจถูกต้อง ในสิ่งที่กำลังมีในขณะนี้

เพราะฉะนั้น ก็ละความเป็นเราที่จะทำ เพราะว่า ทำอะไรไม่ได้!!! เกิดแล้ว...เกิดแล้วจริงๆ !!! จะทำ "เห็น" ก็ "เห็น" เกิดแล้ว!!! ไม่ได้ทำ จะทำ "ได้ยิน" ได้ยินก็เกิดแล้ว ไม่ได้มีใครไปทำเลย

...เป็นผู้ที่เข้าใจจริง ๆ ใน "คำที่ได้ฟัง" เข้าใจเพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้น จึงสามารถที่จะทำให้ ถึงเวลา กาละ ณะ ที่สามารถ "เข้าถึง" ความเข้าใจ "เห็น" ที่กำลังเห็น เฉพาะแต่ละหนึ่ง ซึ่งขณะนี้ เกิดขึ้นและดับไป เป็นเรื่อง ของความเข้าใจ เป็นเรื่องของความอดทน เป็นเรื่องของ การละ เป็นเรื่องของความไม่เดือดร้อน เดือดร้อนเมื่อไหร่ รู้เลย กิเลส ตัวตน เมื่อนั้น และ "ไม่เดือดร้อน" ลึกซึ้ง ยิ่งกว่านั้น ไม่เดือดร้อนก็เป็นเรา ทุกอย่างหมด ถ้าขณะ นั้นไม่ได้เข้าใจถูกต้อง ว่าไม่ใช่เรา...

..."เห็น" ไม่ใช่เรา "ได้ยิน" ไม่ใช่เรา "คิด" ไม่ใช่เรา "ฟัง" ซ้ำ ไป ซ้ำมา สภาพธรรมะก็เกิดดับ เกิดดับ ซ้ำไป ซ้ำมา เห็น ก็เห็น ได้ยินก็ได้ยิน จนกว่าจะเข้าใจขึ้น เห็นความลึกซึ้ง ของสภาพธรรมะซึ่งถูกปิดบังไว้ด้วยความไม่รู้ เราใช้ ภาษาบาลีว่า "อวิชชา" ทำไมไม่เห็นการเกิดดับของ "เห็น" เดียวนี้ ซึ่งกำลังเกิดดับ เพราะไม่รู้ ว่าไม่ใช่เรา!!! ไม่ได้รู้

ว่า เป็นธาตุ สิ่งที่มีจริง ซึ่งเกิดขึ้นแล้วต้องรู้ สิ่งหนึ่งสิ่งใด ถ้าเห็นเกิดขึ้น ไม่มีสิ่งที่ถูกเห็นให้รู้ เป็นไปไม่ได้ ฟังไปเรื่อย ๆ เข้าใจขึ้นเรื่อย ๆ เหมือนจับด้ามมีด โดยไม่หวังอะไร เพราะรู้ว่า ทำอะไรไม่ได้!!! ไม่มีเรา เป็นจิต เจตสิก รูป ฟังทุกวัน ธรรมะมีทุกวัน ค่อย ๆ เข้าใจไปทุกวัน ค่อย ๆ เข้าใจไปทุกวัน ไม่ใช่เข้าใจอื่น เข้าใจสิ่งที่กำลัง ฟัง!!!...

อ.คำปั่น :

ครับ ซึ่งในแต่ละคน เวลาในการฟังธรรมะ ก็จะมีหลากหลายเรื่อง หลากหลายประเด็น แต่ว่าเมื่อประมวลแล้วก็ไม่พ้นจากความจริงของธรรมะเลย ไม่ว่าจะกล่าวถึงเรื่องใดก็ตาม ก็ประมวลอยู่ที่ว่า เป็นธรรมะที่เกิดเพราะเหตุปัจจัย ไม่ใช่เรา และที่ละเอียดลึกซึ้งจริง ๆ ที่ท่านอาจารย์ได้สนทนาอยู่บ่อยครั้งว่า ไม่มีใครเลย ก็น่าพิจารณาว่า สำหรับผู้เริ่มศึกษา พอได้ยินคำว่า "ไม่มีใครเลย" จะให้ความเข้าใจความจริงอย่างไรครับ ท่านอาจารย์ครับ

- ท่านอาจารย์ : ค่ะ แล้ว "ใคร" อยู่ไหน?
- อ.คำปั่น : ก็ดูเหมือนว่า มีกระผม มีคนนั้น คนนี้ อย่างนี้ครับ
- ท่านอาจารย์ : ถ้าอย่างนั้น มีคุณคำปั่นแน่หรือ?
- อ.คำปั่น : นี่แหละครับ ท่านอาจารย์ครับ ในความเป็นจริงก็คือ ไม่มี
ครับ

- ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น ความเป็นจริง ได้ยินแล้ววันนี้ ฟุ้งนี้ได้ยิน
อีก ได้ยินทุกวัน เห็นทุกวัน คิดทุกวัน ค่อย ๆ มันคงขึ้น นี่
คือ เอ...ทำไมไม่ปรากฏสักที ก็ฟังออกทุกวัน แล้วก็
เปลี่ยนเลย เห็นก็กำลังเห็น แล้วก็พูดเรื่องเห็น ก็ต้องเป็น
อย่างนี้ จึงจะมันคง ไม่ใช่ฟังครั้งเดียว หายไปสิบปี แล้ว
จะมันคงได้อย่างไร?

- ...แต่ถ้าฟังก็เรื่อง "เห็น" ฟุ้งนี้ก็เห็น แล้วก็ได้ยินว่า
"เห็น" ไม่ใช่เรา!!! เห็นเกิดขึ้น กำลังเห็นสิ่งที่กำลังปรากฏ
ซ้ำแล้ว ซ้ำอีก อย่างนี้นั่นแหละ หนทางนี้ หนทางเดียว ที่รู้
ไหมว่า ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น!!!

ความเข้าใจ ไม่ได้ปรากฏชัดเจนว่า สามารถที่จะละความ
เป็นตัวตนได้เลย ไม่ใช่ออย่างนั้นเลย!!! แต่เพราะเหตุว่า
สะสมอวิชชา ความไม่รู้มามาก แล้วก็ได้ฟังน้อย ถ้า
เปรียบเทียบกับคนที่ได้สะสมความไม่รู้มามาก ก็ฟัง
อย่างนี้แหละ ไม่มีทางอื่นเลย...

...พระผู้มีพระภาคฯ เสด็จไป จาริกสู่สถานที่ที่มีผู้ที่
สมควรจะได้ฟังธรรมะ เขาก็ได้ยินอย่างนี้ เรื่องเดียวกัน
เลย เพราะเขาก็มีตา กำลังเห็น จะให้พูดเรื่องอะไร? ก็
ต้องพูดเรื่อง "เห็น" ที่กำลังเห็น

เพราะฉะนั้น ทั้งหมดในพระไตรปิฎก ไม่พ้นจากสิ่งที่
กำลังมีเดี๋ยวนี้ และการที่จะสงสัยว่า แล้วเมื่อไหร่จะ
มั่นคง ก็คือ กำลังค่อย ๆ มั่นคง จนกว่าความมั่นคงนั้นจะ
ปรากฏ!!!!...

...เพราะฉะนั้น จากการที่ได้ฟังแล้วเข้าใจในพระพุทธรูป เป็นปริยัติ รอบรู้ว่าเป็นธรรมชาติแน่นอน ไม่ใช่เราแน่นอน ในขั้นฟังเดี๋ยวนี้ มีคุณค่าขึ้น ก็แสดงว่า ความเข้าใจว่าเป็นเรายังมีอยู่ ใช่ไหม? แต่การได้ฟังว่าเป็นธรรมชาติ ไม่ใช่เรา ก็มี ก็เริ่มมี...

...กว่าจะค่อย ๆ "เริ่มมี" จนกระทั่งมั่นคง กว่าที่ที่เคยสะสมมาแสนโกฏิกัป ว่ามีคุณค่าขึ้น ก็จะค่อย ๆ ลดน้อยลง จนกระทั่ง "สัจญาณ" ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ต้องไปไหน อยู่ตรงนี้ จะเข้าใจก็เข้าใจขณะที่ "เห็น" กำลังเห็นนี้แหละ หรือว่า "ได้ยิน" กำลังได้ยินนี้แหละ ไม่ใช่ไปนึกคิดเอา ว่า เป็นเห็น เป็นได้ยิน แต่ขณะนี้เอง ที่มีเห็น แล้วไม่รู้ ก็ฟังจนกระทั่ง กำลังเห็นนี้แหละ ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น ในสิ่งที่กำลังมี

นี่คือความมั่นคง ค่อย ๆ มั่นคง จนถึงสัจจญาณ เมื่อมี
ปริยัติ ความรอบรู้จนเป็นสัจจญาณแล้ว จึงเป็นปัจจัยให้
ปฏิบัติเกิดขึ้น ทำกิจ เป็น "กิจจญาณ" สามารถที่จะเริ่ม
เข้าใจธรรมะที่กำลังปรากฏ โดยความเป็นอนัตตา "ไม่ได้
เลือก ไม่ได้ตั้งใจที่จะรู้" แม้ลมหายใจหรือว่าแม่เห็น หรือ
แม้แต่คิดนึก เพราะเหตุว่า สติเป็นอนัตตา ปัญญาเป็น
อนัตตา...

...เมื่อมีความเข้าใจธรรมะขึ้น ธรรมะก็พิสูจน์ความเป็น
อนัตตามั่นคงขึ้น เพราะว่า ยังเป็นอัตตาก็คือเรานั้นแหละ
ที่จะพยายามทำ แต่เมื่อมีความเข้าใจในความเป็น
อนัตตาขึ้น สภาพธรรมะก็ปรากฏความเป็นอนัตตา
มั่นคงขึ้นอีก!!

เพราะฉะนั้น เวลาที่มีการรู้เฉพาะสิ่งหนึ่งสิ่งใด เฉพาะ
ลักษณะหนึ่ง ทีละหนึ่ง ขณะนั้นก็เริ่มรู้ว่า คำนี้แหละ ที่
พระผู้มีพระภาคฯ ทรงบัญญัติว่า "สภาพธรรมะที่ระลึก"
เป็น "สติสัมปชัญญะ" สติที่กำลังเข้าใจความจริงของสิ่งที่
มีจริง ๆ แล้วก็ดับไป ไม่ให้ดับก็ไม่ได้...

...กว่าจะสะสม จนกระทั่งสามารถที่จะ จากปริยัติ เป็น
 สัจจญาณ แล้วก็เป็นปฏิบัติ คือ กิจจญาณ แล้วก็เป็น
 กตญาณ คือ ปฏิเวธ ทางตลอดความจริงที่กำลังเกิดดับ
 ได้ ด้วยปัญญาที่เข้าใจขึ้น ทีละเล็ก ทีละน้อย...

อ.คำปัน :

ครับ ก็เป็นประโยชน์มากครับ ท่านอาจารย์ครับ ที่ได้ฟัง
 ได้ศึกษา ในความจริง เพราะว่ามีแต่ธรรมะเท่านั้น ที่
 เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่

ในเบื้องต้นที่ได้ฟังว่า ไม่มีใครเลย แต่ก็มียะอะไรที่มีจริงใน
 ขณะนั้น ก็คือ มีธรรมะที่มีจริง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำกิจทำหน้าที่

ซึ่งก็ไม่พ้นไปจากสิ่งที่กำลังเรียน กำลังศึกษาอยู่ในขณะนี้
ในเรื่องของจิตบ้าง ในเรื่องของเจตสิกประการต่าง ๆ บ้าง
แล้วก็ในเรื่องของสภาพธรรมะที่ไม่รู้อะไร ที่เป็นรูปธรรม
ประการต่าง ๆ ก็เพื่อความเข้าใจที่มั่นคงในความเป็นจริง
ของธรรมะ เพื่อขัดเกลา ละคลายการยึดถือในสิ่งที่มี
จริง ๆ ที่เคยยึดถือว่าเป็นเรา เป็นสัตว์บุคคลต่าง ๆ ก็เป็น
ประโยชน์ตรงนี้ครับ ท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

คะ พุรุษนี้ก็เหมือนเดิม (ยิ้ม) คือได้ฟังคำอย่างนี้แหละ จะ
ฟังไหม? หรือจะเว้นไปสักสิบปี แล้วค่อยมาฟังไหม? ไช้
ไหม? ก็ต่างกันแล้ว การได้ยินได้ฟังบ่อย ๆ ทุกวัน แล้วก็
ความละเอียดเพิ่มขึ้น ไม่ได้พูดอยู่แค่ตา หู จมูก ล้วน ภาย
ก็ยังมีสภาพธรรมะทั้งหมดที่มีจริง ๆ ในชีวิตประจำวัน
ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น เป็นอุปนิสัยสยบัจจย "นิสสยะ" หมาย
ความถึง ที่อาศัย "อุป" มีกำลัง

...ถ้าเราได้ฟังธรรมะบ่อย ๆ เวลาใครคิดถึงสนามหลวง บ้าง? เห็นไหม? กำลังได้ยินธรรมะ จะไปคิดเรื่องอื่นได้อย่างไร เพราะฉะนั้น ถ้าเราได้ยินบ่อยขึ้น บ่อยขึ้น การที่เราจะไปคิดถึงเรื่องอื่นซึ่งเคยคิด ก็ลดน้อยลง เพราะเหตุว่า การได้ยิน ได้ฟัง ก็ทำให้เรา ขณะนั้น ไม่ใช่ความตั้งใจที่เป็นตัวตน แต่เพราะฟัง สะสมไว้ สะสมไว้ ก็จะเป็นนิสัย หรืออุปนิสัย ในการที่เราจะฟังอีก ที่จะฟังอีก ไม่ไปที่อื่น ไม่ไปสู่อารมณ์นึกเรื่องอื่น...

...เพราะฉะนั้น ก็แสดงให้เห็นว่า ต้องเข้าใจคำว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่จะเกิดขึ้น ต้องมีปัจจัย ถ้าอยากเข้าใจธรรมะมากขึ้น ก็ต้องฟังบ่อย ๆ ถ้าไม่ฟังบ่อย ๆ จะเข้าใจได้อย่างไร? ใช่ไหม? จากการฟังบ่อย ๆ ก็รู้ว่า ขาดการฟังไม่ได้ เพราะว่า ขาดการฟังเมื่อไหร่ ก็คิดเรื่องอื่น ลืมธรรมะไปอีกแล้ว!!!...

...เพราะฉะนั้น วันหนึ่ง ๆ ลืมธรรมะ เมื่อไม่ได้ฟังธรรมะ แต่ขณะใดก็ตามที่ฟังธรรมะ ก็ไม่ลืม ได้ฟังบ่อย ๆ จนเป็นนิสัย ชาตินี้จะเป็นชาติก่อนของชาติหน้าแน่นอน เดียวนี้จะเป็นชาติก่อน ของชาติหน้ากำลังเป็นนิสัยของการฟังธรรม ที่จะอบรมไป จนกระทั่ง พอถึงชาติหน้า พอได้ยิน คำว่าธรรมะ ก็อยากฟัง รู้ว่าเป็นประโยชน์ก็ฟัง และฟัง แล้วเห็นประโยชน์ ซ้ำไป ซ้ำมา ก็ค่อย ๆ เข้าใจมันคงขึ้น จนกระทั่งสามารถที่จะเริ่มรู้ว่า ทั้งหมดเป็นธรรมะ นานไหม?...

...ไม่ว่าอะไร ความคุ้นเคย ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้น ก็จะรู้ว่าทุกอย่างเป็นธรรมะ และความเข้าใจก็จะลึก ละเอียดขึ้น เคยพอใจในสิ่งที่ไม่มี แต่จำไว้ว่ามี นี่เริ่มคิดแล้ว ไม่มี แต่จำว่ายังมี อย่างเห็นขณะนี้ เกิดแล้วก็ดับ แล้วก็เห็นอีก เกิดดับสืบท่อ มีได้ยิน มีคิดนึก ไม่ว่างเว้นเลย มีสภาพธรรมะที่มีปัจจัยเกิดขึ้นไม่ขาดสาย แต่ว่าความเข้าใจ เข้าใจหรือเปล่า? ว่าสิ่งที่กำลังมีเดี๋ยวนี้ ดับ หมายความว่า ไม่กลับมาอีกเลย แต่ไม่ปรากฏ เพราะเหตุว่า มีสภาพธรรมะอื่น เกิดสืบท่อทันที ติดกันทันที ไม่มีระหว่างกัน

แล้วจะไปเห็นการดับไปของสภาพธรรมะที่เกิดแล้วดับใน
ขณะนี้ได้อะไร? ถ้าไม่ฟังจนกระทั่งมีความเข้าใจ และเริ่ม
สลัดใจ สลัดใจนี้เป็นปัญญา...

...นาม รูป เท็จหรือเปล่า? ไม่มีเรา แต่เข้าใจว่าเป็นเรา ก็
หลงมาระดับหนึ่ง หลงว่าเป็นเรา แต่ว่า การเกิดดับของ
นามรูปซึ่งสืบทอดเร็วสุดที่จะประมาณได้ เท็จหรือเปล่า?
ไม่มียังเหมือนว่ามี อย่างดอกกุหลาบนี้ เป็นรูปธรรม เกิด
ดับ ดับจริง ๆ จิตที่เห็นก็เกิดดับไม่มีอะไรเหลือเลย สัก
ขณะเดียว

เพราะฉะนั้น ไม่มีจริง ๆ แต่หลงว่ามี เพราะเหมือนไม่ได้
ดับไปเลย ด้วยเหตุนี้ กว่าจะรู้ว่า นามรูปเท็จ ที่ข้อความ
ในพระไตรปิฎกกล่าวว่า นามรูปเท็จ ต้องเป็นปัญญาที่
เห็นว่า นามรูปเคยหลงว่าเที่ยงมานานแสนนาน แก้อึดก็
ตั้งอยู่ตรงนั้น นาฬิกาก็อยู่ตรงนี้ หลงว่าไม่ได้ดับไป
เลย แต่ความจริงไม่มี สิ่งที่ไม่มีแล้วแสดงเหมือนว่ามี
ไม่ใช่หลงหรือ?

...ไม่ใช่เท็จหรือ? เมื่อไม่ใช่ความจริง เพราะฉะนั้น ปัญญา ก็จะค่อย ๆ ถึงความเข้าใจในพระพุทธรูปแต่ละคำชัดเจนขึ้น สดใจหรือยัง? เห็นไหม? กว่าที่จะถึงการที่จะถึงความสดใจว่า ไม่มีแน่ ๆ ไม่มีเลย ใครก็ไม่มี แต่สัญญา สภาพธรรมะที่จำ ยังจำได้ เป็นอย่างนั้น อย่างนี้ ทั้ง ๆ ที่ไม่เห็น...

...ทุกคนคิดถึงบ้านได้ แต่เดี๋ยวนี้ไม่มี ก็ยังจำว่ามี และถ้าจิตนั้นดับตายเลย บ้านมีไหม? จิตต่อไปก็ไม่รู้ไม่เห็นอะไรเลยทั้งสิ้น เพราะสัญญา ไม่ได้ไปจำสิ่งที่ในชาติก่อนมี เพราะเหตุว่า วิตักกะเป็นสภาพที่ตรึง คิดถึง แต่ขณะนั้นจำอื่น แล้วจะไปคิดถึงสิ่งที่ห่าง หรือว่า ไม่มีแล้ว ได้อย่างไร...

...นี่ก็เป็นสิ่งที่ เป็นความจริง ซึ่งเกิดจากการฟังแล้ว ไตร่ตรอง แล้วก็รู้คุณของการฟังว่า วันนั้น เราฟังเรื่องอื่น ไม่ได้ฟังเรื่องนี้ วันนี้ เราก็ก็นั่งฟังเรื่องเห็น ได้ยิน ฟังละเอียด ขึ้นอีกหน่อยหนึ่ง ให้ค่อย ๆ เข้าใจลึกซึ้งขึ้น แล้วก็มั่นคง ขึ้น แล้วก็รู้ว่า ประโยชน์สูงสุดของการเกิดมาในชาตินี้ ไม่ใช่อย่างอื่นเลย ไม่ใช่ทรัพย์สมบัติ ไม่ใช่รูปสมบัติ ไม่ใช่ บริวารสมบัติ ไม่ใช่เกียรติยศชื่อเสียง เพราะไม่มี ไซ้ไหม? เพียงแค่เกิดมาแล้วหมดไปเลย ไม่เหลือเลยจริง ๆ ยังหลง ว่ามี...

...กว่าจะเข้าใจความจริง ว่านี่คือ หนทางที่พระสัมมาสัม พุทธเจ้าทรงบำเพ็ญ เพื่อที่จะรู้ความจริง และรู้ว่า สัตว์ โลกไม่สามารถที่จะรู้อย่างนี้ได้ เพราะว่าเป็นสิ่งที่ลึกซึ้ง และต้องบำเพ็ญบารมีนานมาก กว่าที่จะถึงความเป็นพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า

เพราะฉะนั้น เพียงแค่จะเป็นสาวกที่เข้าใจความจริง ท่าน พระอานนท์ สะสมมาเท่าไร? หนึ่งแสนกัป เราฟังวันนี้ เท่าไร? ยังไม่ถึงวัน ไซ้ไหม?...

...กว่าจะมีความมั่นคงได้ ก็ด้วยศรัทธา เพราะศรัทธาคือ
สภาพของจิตที่ปล่อยใส รู้ว่าอย่างอื่นไม่มีค่า โลภะแย่มาก
หลง หลง ติด ยึด ไม่ปล่อย โทสะก็กำเริบ ปรากฏให้เห็น
ว่าเลวร้ายแค่ไหน และสิ่งที่ทุกคนไม่รู้เลยก็คือโมหะ ตัว
ต้นเหตุ ใช่ไหม? เพราะไม่รู้ จึงเต็มไปด้วยโลภะ โทสะ...

...เพราะฉะนั้น พระธรรมที่ทรงแสดง ทุกคำ หาค่า
ประมาณไม่ได้เลย เพราะเหตุว่าเงินทองซื้อไม่ได้ ไม่ว่า
เงินสักเท่าไรก็ซื้อความเข้าใจไม่ได้ นอกจากเป็นผู้ที่มีจิต
ที่ปล่อยใส ขณะนั้น ไม่มีโลภะ โทสะ โมหะ ไม่ได้ติดข้องใน
สิ่งใด แต่เห็นประโยชน์ของการสามารถเข้าใจความจริง
ของสิ่งที่กำลังปรากฏ ไม่ได้หลอกลวงเลย ปรากฏจริง ๆ
แต่ไม่รู้ว่าเกิดแล้วดับ ไม่ได้ตั้งใจหลอกใคร สภาพธรรมะ
เป็นเช่นนั้น อวิชชาก็คือว่า ไม่สามารถที่จะเข้าใจความ
จริงได้ แต่ปัญญาตรงกันข้ามกับอวิชชา ฟังแล้วเข้าใจได้
ว่าอะไรถูกต้อง อะไรจริง

เมื่อรู้ว่า สิ่งใดจริง ปัญญาที่ทำหน้าที่ของปัญญา คือ รู้ว่า
สิ่งใดควรที่จะสะสมให้มากขึ้น เพราะฉะนั้น ฟัง เข้าไป เข้า
มา คือ กำลังเริ่มที่จะมั่นคงขึ้น!!!!...

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขอบพระคุณและขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณชินทิพย์ ไกรเดชชัยกิตติ
และครอบครัว
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

